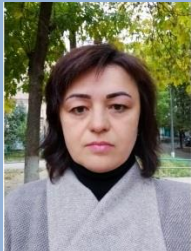

Білоцерківський національний аграрний університет
Біолого-технологічний факультет
Кафедра генетики, розведення та селекції тварин

	<p>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ГЕНЕТИКА І СЕЛЕКЦІЯ ПОВЕДІНКИ ТВАРИН»</p> <p>Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство Спеціальність: 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва Освітньо-наукова програма - «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва»</p>
<p>Рівень вищої освіти</p>	<p>третій (освітньо-науковий) рівень</p>
<p>Компонент освітньої програми:</p>	<p>вибірковий</p>
<p>Кількість кредитів ECTS /загальна кількість годин</p>	<p>4 кредитів / 120 годин</p>
<p>Семестр</p>	<p>четвертий</p>
<p>Форма контролю</p>	<p>залік</p>
<p>Мова викладання</p>	<p>українська</p>
<p>Профайл викладача</p> 	<p>Ставецька Руслана Володимирівна Посада: завідувач кафедри генетики, розведення та селекції тварин Науковий ступінь: доктор сільськогосподарських наук Робоче місце: навчальний корпус №9 (вул. Героїв Чорнобиля 3а), кабінет 429 (кафедра генетики, розведення та селекції тварин). E-mail: ruslana.stavetska@btsau.edu.ua orcid.org / 0000-0003-0149-1908 Зв'язок з викладачем: +38 096 324-19-28</p>
<p>Опис дисципліни</p>	<p>Генетика поведінки тварин – це наука про поведінку, що ґрунтується на вивченні законів генетики та особливостей поведінки тварин, які визначаються спадковими чинниками. Вона включає наступні питання: з'ясування ролі генотипних факторів та їх зв'язок із середовищем у формуванні поведінки тварин в онтогенезі; вивчення успадкування стереотипних форм адаптивної поведінки; дослідження механізмів дії генів, які визначають розвиток нервової системи; дослідження механізмів реалізації дії мутантних генів, що змінюють функції центральної нервової системи; вивчення генетико-популяційних механізмів формування поведінки тварин та її змін у процесі мікроеволюції. Наука «Селекція поведінки тварин» вивчає біологічні закономірності</p>

	формування поведінки і психіки тварин і включає наступні питання: фізіологічні передумови формування поведінки тварин; класифікація поведінкового континууму; соціальні відносини у популяції; онтогенез поведінки тварин; використання особливостей поведінки тварин у зоотехнічній роботі; стреси у тваринництві та методи оцінки стресостійкості тварин; управління популяціями.
Передумови для вивчення дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна «Генетика і селекція поведінки тварин» базується на знаннях таких дисциплін, як «Генетика», «Фізіологія тварин», «Технологія виробництва продукції тваринництва», «Розведення с.-г. тварин», «Селекція с.-г. тварин», «Генетика популяцій».
Мета вивчення дисципліни	Метою вивчення дисципліни «Генетика і селекція поведінки тварин» є всебічне вивчення форм прояву та закономірностей поведінки тварин та їх використання у селекційно-племінній роботі для підвищення ефективності виробництва продукції тваринництва.
Формат дисципліни	Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань тощо. Практичні заняття проходять у вигляді практикумів з виконанням розрахункових завдань, постановкою проблеми та її вирішення, індивідуально та в групах; конференцій; ділових та рольових ігор. Дисципліна викладається в очному форматі, із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальні графіки, дуальна форма навчання, дистанційна тощо) можуть використані платформи Moodle, ZOOM, Google платформа. Формат проведення дисципліни є змішаним: поєднання як традиційних форм навчання з елементами дистанційного навчання.
Очікувані результати навчання	<p>Результатом навчання дисципліни є набуття здобувачами таких знань і умінь:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мати передові концептуальні та методологічні знання з технології виробництва і переробки продукції тваринництва та предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій (ефективно використовувати племінні ресурси, враховуючи у селекційних програмах заходи для формування стад бажаної поведінки; знати роль генетичних і середовищних чинників у визначенні особливостей поведінки тварин); - мати ґрунтовні знання предметної області та розуміння професії, знати фундаментальні праці провідних вітчизняних та зарубіжних вчених у галузі тваринництва (знати сучасні досягнення у генетиці і селекції поведінки тварин в Україні та за кордоном; знати фундаментальні праці провідних вітчизняних та зарубіжних генетиків, фізіологів, етологів і біхевіористів); формулювати гіпотези, мету та завдання наукових досліджень використовувати експериментальні дані для обґрунтування висновків (вміти формулювати гіпотези, мету та завдання наукових досліджень із генетики і селекції поведінки тварин; використовувати експериментальні дані для обґрунтування висновків); - планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з технології виробництва і переробки продукції тваринництва та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми (опанувати методики спостереження за тваринами різних таксономічних груп; знати методики і вміти визначати типи стресостійкості тварин; проводити селекцію за стресостійкістю; вміти працювати в

	<p>лабораторних та польових умовах; вмiти створювати оптимальнi умови середовища для формування стад iз бажаними етологiчними особливостями); застосовувати сучаснi iнструменти i технологiї пошуку, оброблення та аналізу iнформацiї, зокрема, статистичнi методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спецiалiзованi бази даних та iнформацiйнi системи. Розумiння наукових статей у сферi обраної спецiальностi. Вмiння та навички працювати з сучасними бiблiографiчними i реферативними базами даних, а також наукометричними платформами, такими як Web of Science, Scopus (володiти методиками збору i обробки iнформацiї при вивченнi поведiнки тварин; знати будову сучасних iнформацiйних систем, якi використовуються у тваринництвi, та принципи їх створення; вмiти проводити вибiр, аналіз i опрацювання лiтературних джерел, що присвяченi генетицi i селекцiї поведiнки тварин, зокрема таких, що iндексуються у Web of Science, Scopus та iн.);</p> <p>- впроваджувати результати власних наукових дослiджень у виробництво (використовувати знання поведiнкових реакцiй тварин на практицi з метою рацiонального використання генетичних ресурсiв, виробництва якiсноi та екологiчно безпечноi продукцiї створювати групи / стада тварин iз бажаними поведiнковими реакцiями, зокрема придатних до сучасних технологiй).</p>
<p>Структура курсу</p>	<p><i>Змiстовий модуль 1. Генетика поведiнки тварин i наука «Етологiя»</i> Тема 1.1. Генетика поведiнки тварин. Тема 1.2. Етологiя – наука про поведiнку. Тема 1.3. Класифiкацiя поведiнкового континууму</p> <p><i>Змiстовий модуль 2. Форми поведiнки тварин</i> Тема 2.1. Форми поведiнки тварин. Тема 2.2. Спiльноти тварин.</p> <p><i>Змiстовий модуль 3. Навчання i психiчнi прояви поведiнки</i> Тема 3.1. Научiння тварин. Тема 3.2. Особливостi розумової дiяльностi тварин.</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>Пiд час лекцiйних годин використовується: розповiдь – оповiдна, описова форма розкриття навчального матерiалу з вiзуальним поясненням; обговорення – для усвiдомлення за допомогою дiалогу поняття основних технологiчних прийомiв, методiв контролю безпечностi та якостi продукцiї. Пiд час практичних заняття застосовують нормативну документацiю, рольовi iгри щодо розв'язання можливих непередбачуваних ситуацiй пiд час виробничого процесу. При виконаннi самостiйної роботи застосовують базовi знання i практичнi навички, також дослiдницький практикум.</p>
<p>Полiтика</p>	<p>Полiтика щодо академiчної доброчесностi: очiкується, що письмовi роботи студентiв будуть їх оригiнальними дослiдженнями чи мiркуваннями. Виявлення ознак академiчної недоброчесностi в роботi студента (списування, вiдсутнiсть посилань на використанi джерела, фабрикацiя, фальсифiкацiя, обман) є пiдставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Полiтика щодо вiдвiдування заняття: очiкується, що студенти вiдвiдають усi лекцiї i практичнi заняття курсу. Студенти мають iнформувати викладача про неможливість вiдвiдати заняття. Вiдпрацювання пропущених заняття згiдно графiку консультацiй викладача. За об'єктивних причин навчання може вiдбуватись в on-line режимi.</p> <p>Полiтика щодо дедлайнiв i перескладання: студенти мають дотримуватись термiнiв виконання усiх видiв робiт.</p> <p>Полiтика щодо виконання завдань: позитивно оцiнюється вiдповiдальнiсть,</p>

	<p>старанність, креативність. Політика оцінювання:засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;"><i>Основна література</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Войтенко С.Л., Васильєва О.О., Вишневський Л.В., Шаферівський Б.С. Генетика з основами розведення та відтворення сільськогосподарських тварин: навч.-метод. посіб. Полтава: ПП Астроя, 2018. 213 с. 2. Войтенко С. Л. Селекція сільськогосподарських тварин: навч.-метод. посіб. Полтава: РВВ, 2019. 46 с. 3. Корж О.П. Етологія тварин: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. Суми.: Університетська книга, 2011. 236 с. 4. Чайченко Г.М. Поведінка та психіка тварин: навч. посібник. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2000. 199 с. <p style="text-align: center;"><i>Додаткова література</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гічан І.С. Порівняльна психологія. Зоопсихологія: конспект лекцій. Київ: НАУ, 2003. 73 с.